

Iščemo karantenske in druge gozdu nevarne organizme

Azijski ambrozijski podlubnik (*Xylosandrus crassiusculus*)

Dr. Andreja Kavčič, Oddelek za varstvo gozdov,
Gozdarski inštitut Slovenije (andreja.kavcic@gozdis.si)

Azijski ambrozijski podlubnik

LATINSKO IME

Xylosandrus crassiusculus (Motschulsky, 1866)

RAZŠIRJENOST

JV Azija, Afrika, Amerika, Evropa. V Evropi je vrsta prisotna na več območjih v Italiji, našli pa so jo tudi v Franciji in Španiji. V Sloveniji ga še nismo našli.

GOSTITELJI

Številne vrste listavcev: javori (*Acer*), jelše (*Alnus*), sleči (*Rhododendron*), breze (*Betula*), čajevce (*Camelia sinensis*), rožičevce (*Ceratonia siliqua*), dreni (*Cornus*), kaki (*Diospyros kaki*), navadni smokvovec (*Ficus carica*), jeseni (*Fraxinus*), jabolane (*Malus*), platane (*Platanus*), topoli (*Populus*), slive (*Prunus*), hrasti (*Quercus*), vrbe (*Salix*), bresti (*Ulmus*), vinske trte (*Vitis*) in drugi.

OPIS

Odrasli podlubniki so do 3 mm dolgi, rdečkasto rjavi hrošči. Samica v skorji gostiteljskega drevesa naredi vhodno odprtino in v lesu izdelbe rovni sistem nepravilne oblike, kamor zaleže jajčeca; izbira predvsem dele drevesa s premerom manj kot 10 cm. Pri tem vnese v gostitelja simbiotske glive, ki so vir hrane za ličinke in odrasle hrošče. Za razvoj podlubnikov in glive je potrebna visoka vlažnost lesa. Zaradi majhnosti ter prikritega razvoja v lesu je prisotnost azijskega ambrozijskega podlubnika težko zaznati. Še posebno v začetni fazi naselitve, ko simptomi na drevesu še niso jasno izraženi. Vrsta se na bližnja območja razširja z aktivnim letenjem hroščev, ki s pomočjo vetra lahko prepotujejo več deset kilometrov. Na večje razdalje se vrsta razširja z mednarodno trgovino z lesom, lesenimi izdelki, lesenim pakirnim materialom, rastlinami za sajenje in deli rastlin.

ZNAČILNA ZNAMENJA (SIMPTOMI)

- Zmanjševanje vitalnosti gostiteljske rastline in odmiranje delov in/ali celotne rastline.
- Izcejanje drevesnega soka in smoljenje prizadetih delov rastline.
- Izrinjena črvina (iztrebki) v obliki značilnih štrlečih paličastih tvorb, dolgih 3 do 4 cm.
- Okrogle vhodno-izhodne odprtine, premera 2 mm.
- Nepravilno oblikovani rovi v lesu, v katerih so vse razvojne stopnje hroščev (jajčeca, ličinke, bube, odrasli hrošči).
- Modrikasto obarvan les.
- Simptomi so najbolj opazni v obdobju vegetativne rasti gostiteljske rastline.
- Odrasli osebkii so aktivni od marca do oktobra, rjijo marca in julija.

VPLIV

Prizadeti deli rastline odmrejo, ob močnem napadu pa propade celotna rastlina. V svetu nastajajo izgube drevov v drevesnicah in nasadih, prizadet je tudi estetski videz nasadov v urbanih območjih. Simbiotska gliva povzroča modrikasto obarvanje lesa, kar zmanjša njegovo tržno vrednost. V Sloveniji so ugodne ekološke razmere za naselitev in širjenje vrste *Xylosandrus crassiusculus*.

MOŽNE ZAMENJAVE

Azijskega ambrozijskega podlubnika je mogoče zamenjati z različnimi vrstami podlubnikov, predvsem so to črni vejni lesar (*Xylosandrus compactus* (Eichhoff, 1875)), črni lesar (*X. germanus* (Blandfort, 1894)) in vrtni lesar (*Xyleborus dispar* Fabricius, 1792).

DODATNE INFORMACIJE

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (www.uvhvv.gov.si)
- Portal o varstvu gozdov (www.zdravgozd.si)

ČE OPAZITE OPISANE SIMPTOME ALI NAJDETE ŠKODLJIVCA, OBVESTITE VSAJ ENEGA IZMED NAŠTETIH NASLOVOV:

(kontaktne podatke najdete tudi na spletni strani www.zdravgozd.si)

Pristojnega fitosanitarnega ali gozdarskega inšpektorja, Gozdarski inštitut Slovenije, Zavod za gozdove Slovenije ali Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin.

Slika 1: Zmanjševanje vitalnosti drevesa, sušenje in odmiranje vej (foto: A. Rettori, Studio Planta (IT))

Slika 2: Izrinski črvine na skorji (foto: Dr Andrea Minuto, Centro di Saggio, CERSAA, Albenga (IT))

Slika 3: V rovih v lesu so različni razvojni stadiji azijskega ambrozijskega podlubnika (foto: Yifi Hulcr, University of North Carolina).

Slika 4: Modrikasto obarvanje lesa, ki ga povzroča simbiotska gliva (foto: Dr Andrea Minuto, Centro di Saggio, CERSAA, Albenga (IT)).

Slika 5: Odrasel hrošč *Xylosandrus crassiusculus* (foto: Natasha Wright, Cook's Pest Control, Bugwood.org)

Publikacija je nastala v okviru ciljnega raziskovalnega projekta »Razvoj novih metod detekcije, diagnostike in prognoz za tujerodne gozdu škodljive organizme (V4-1439)«, ki ga financirata Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

